

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 15Csr/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218201352
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Melišek
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2019:4218201352.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudcom JUDr. Ondrejom Meliškom v spore žalobcu: K.. Q. P., nar. X.X.XXXX, N. XXX/XX, J., zastúpená: W. A., bytom J., E. XXXX/XX proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724803, právne zast.: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

r o z h o d o l :

Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, Bratislava, spisová značka SRSAspA 02201/17 zo dňa 26.10.2017.

Žalobca nemá voči žalovanému nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, Bratislava, spisová značka SRSAspA 02201/17 zo dňa 26.10.2017. Žalobu odôvodnila tým, že v základnom konaní nebol správne zistený skutkový stav. Namietala ďalej skutočnosť, že žalovaný nemal potrebnú licenciu od NBS pre subjekt pôsobiaci na finančnom trhu, ktorú vyžaduje zákon 129/2010 Z.z.. Podľa žalobkyne je v rozpore so zákonom to, že o postúpení pohľadávky bola informovaná neskôr ako je zákonom predpokladaných 5 dní, keďže k postúpeniu prišlo 23.10.2015 a oznámenie jej bolo doručené až 30.10.2015. Podľa žaloby žalovaný mal pochybiť i v tom, že v čase podpisu rozhodcovskej zmluvy ako i dohody o uznaní nebol stále registrovaný v registri NBS, a preto žalobkyňa tieto zmluvy považuje za neplatné pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že je nesporné, že žalobca uzatvoril so spoločnosťou SLSP, a.s., dňa 4.4.2005 zmluvu o bežnom účte dňa 10.5.2005 zmluvu o vydaní a používaní platobnej karty, pričom mu bol poskytnutý úverový rámec 60000 Sk, ktoré poskytnuté prostriedky mal vracať pravidelnými splátkami, pričom si však túto povinnosť neplnil. Takto vzniknutá pohľadávka bola postúpená na žalovaného. Následne žalovaný a žalobca viedli mimosúdne rokovania ohľadne uspokojenia pohľadávky, ktoré viedli do podpísania dohody o uznaní záväzku a spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy.

Ďalej uviedol, že žalobca mal možnosť rozhodcovské konanie odmietnuť, vysloviť neplatnosť zmluvy na všeobecnom súde, brániť sa proti postupu rozhodcu a podať žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom o všetkých týchto možnostiach bol priamo v zmluve informovaný, a teda bolo na ňom, ktorý spôsob riešenia sporu si vyberie a či teda bude riešený pred rozhodcovským rozsudkom. Žalobca však svojim podpisom vyjadril súhlas s rozhodcovským konaním po tom, čo sa s rozhodcovskou zmluvou oboznámil.

3. V replike žalobca zotrval na tvrdeniach uvedených v žalobe o nedostatku licencie NBS pre žalovaného s tým, že na uvedené nemá vplyv skutočnosť, či úver poskytla banka alebo nie, pretože úver je stále úverom, ktorého spravovanie si vyžaduje predpísanú reguláciu NBS

4. Žalovaný v duplike uviedol, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky zakladá aktívnu legitímáciu postupníka, a preto nesúhlasí s podanou žalobou.

5. Na pojednávaní dňa 28.8.2019 vykonal súd dokazovanie podľa § 204 CSP oboznámením listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou spisu.

6. Žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzatvorili dňa 2.3.2016 dohodu o uznaní záväzku č. 3953801, podľa ktorej dlžník uznáva záväzok čo do dôvodu a výšky, ktorý vznikol na základe zmluvy 212005444/0900 zo dňa 4.4.2005 s pôvodným veriteľom Slovenská sporiteľňa, a.s., a zaviazal sa ho splácať splátkami po 20 €.

Žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzatvorili dňa 2.3.2016 spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, podľa ktorej sa v zmysle článku I stálym rozhodcovským súdom rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, Bratislava. Podľa článku II zmluvy sa všetky spory, ktoré vzniknú z Dohody o uznaní záväzku č. 3953801, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie alebo spory ktoré vzniknú na základe tejto dohody, alebo spory ktoré vzniknú z právnych vzťahov, ktoré zabezpečujú záväzky z tejto dohody, budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom podľa jeho vnútorných predpisov a to jedným rozhodcom. Podľa článku III zmluvy bol dlžník poučený, že podpisom zmluvy udeľuje súhlas, aby spory rozhodoval stály rozhodcovský súd, bol upovedomený o tom, že v prípade ak druhá zmluvná strana podá žalobu, spor rozhodne stály rozhodcovský súd, pričom však stále sa môže na súde domáhať zrušenia rozhodcovskej zmluvy a celkovo bol poučený o priebehu rozhodcovského konania.

7. Dňa 4.4.2005 žalobca ako dlžník uzatvoril so spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s., zmluvu o bežnom účte a dňa 10.5.2005 uzatvorili zmluvu o vydaní a používaní platobnej karty, kedy bol dlžníkovi poskytnutí limit 60 000 Sk.

Zmluvou o postúpení pohľadávok 1237/2015/CE zo dňa 23.10.2015 spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s. ako postupca postúpila sumár pohľadávok na spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., keď podľa prílohy k zmluve súčasťou postúpených pohľadávok mala byť i pohľadávka vzniknutá z vyššie uvedenej zmluvy.

8. Žalobou zo dňa 14.7.2017 žalobca spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., sa pred stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, Bratislava domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by tento uložil žalovanej Mgr. Lívií Csíkovej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 759,57 € s príslušenstvom, keď poukázal na zmluvu o postúpení pohľadávok 1237/2015/CE zo dňa 23.10.2015 a zmluvu o zriadení bežného účtu zo dňa 4.4.2005 a dohodu o uznaní záväzku č.3953801. Žaloba bola rozhodcovskému súdu doručená dňa 21.7.2017.

Výzvou zo dňa 25.7.2017 rozhodcovský súd vyzval žalovanú na vyjadrenie sa k žalobe, ktorá sa vyjadrila podaním zo dňa 28.8.2017, keď poukázala na skutočnosť, že žalobca nedisponuje dostatočnou aktívnou legitímáciou, a to z dôvodu absencie licencie udeľovanej NBS pre subjekty pôsobiace na finančnom trhu a taktiež pre nemožnosť postúpenia pohľadávky z tohto dôvodu.

Dňa 26.10.2017 vydal stály rozhodcovský súd rozhodcovský rozsudok sp.zn. SRSAspA 02201/17, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel. Rozsudok Mgr. Csíková prevzala do vlastných rúk dňa 1.12.2017. Rozsudok mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 19.3.2018 a vykonateľnosť 1.5.2018.

9. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v platnom znení (ďalej len zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,

- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 45 ods. 3 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 46 ods. 1 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

10. V danom prípade súd sa žalobou zaoberal ako žalobou na zrušenie rozhodcovského rozsudku vydaného v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Uvedené vyplýva z toho, že základné spotrebiteľské rozhodcovské konanie prebiehalo medzi žalobcom, ktorým bol dodávateľ a konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a medzi žalovaným, ktorým bol spotrebiteľ, t.j. fyzická osoba nekonajúca v rámci podnikateľskej činnosti.

V prvom rade sa súd musel vysporiadať s otázkou, či žaloba na zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná včas, pretože táto musí byť podaná pred uplynutím 3 mesačnej lehoty, ktorá žalobcovi plynie od doručenia rozhodcovského rozsudku a jedná sa o lehotu prekluzívnu, ktorú nie je možné žiadnym spôsobom predĺžiť. V danej súvislosti súd konštatuje, že žaloba bola podaná včas, pretože žalobca (v základnom rozhodcovskom konaní žalovaný) prebral rozhodcovský rozsudok dňa 1.12.2017 a trojmesačná lehota žalobcovi uplynula 1.3.2018, pričom žalobca žalobu podal na súd práve v tento deň a teda lehota je zachovaná.

11. V danom prípade sa súd v prvom rade musel vysporiadať s otázkou aktívnej legitímácie žalobcu v základnom konaní, t.j. v konaní pred rozhodcovským súdom, ktorú žalobca v tomto konaní namietal, a ktorá by mala celkový vplyv na vydanie resp. nevydanie rozhodcovského rozsudku a teda i na samotnú žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Súd konštatuje, že v prípade ak sa jedná o postúpenie pohľadávky, ktorej pôvodnou vlastníčkou bola banka, sa spravuje iným režimom, ako postúpenie „klasických pohľadávok“. Súd poukazuje na špeciálne ustanovenie zákona o bankách, ktoré musí byť splnené k tomu, aby banka mohla postúpiť pohľadávku. Jedná sa o ustanovenie § 98 ods. 2 zákona o bankách.

Rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona, ktoré od schválenia pôvodného znenia zákona do času uzavretia zmluvy banky a žalobcu o postúpení pohľadávok nedoznalo žiadnej zmeny treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke (ktorou sa v nasledovnom rozumie rovnako ako v zákone i pobočka zahraničnej banky) buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 O. z.), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok.

Z uvedeného teda vyplýva, že banka bola povinná vyzvať žalovaného, aby splnil svoj dlh v lehote 90 dní od doručenia, a až následne v prípade, že by žalovaný nebol v tejto lehote dlh plnil, mohla postúpiť pohľadávku na žalobcu, pričom však z listinných dôkazov nevyplýva (obsah spisu rozhodcovského súdu), že by banka takto postupovala, a preto súd konštatuje, že zmluva o postúpení pohľadávok je neplatná v zmysle § 39 občianskeho zákonníka, pretože odporuje zákonu, keď nebol dodržaný zákonom vyžadovaný postup na postúpenie pohľadávky. Súd poznamenáva, že tým najdôležitejším, je to, že v rámci bankového zákona prišlo k zadefinovaniu podmienok, za ktorých môže banka pristúpiť k postúpeniu pohľadávky, pričom takéto zadefinovanie je z povahy veci úpravou, ktorej zmyslom (účelom) je to, že bez splnenia takýchto podmienok k postúpeniu prísť nemôže (nesmie). Z pohľadu tolerovateľnosti správania sa subjektov nepochybne súkromnoprávneho vzťahu zmluvy o postúpení pohľadávky je preto rozhodujúce, že u jedného z týchto subjektov a to u postupcu treba usudzovať na existenciu zákonnej povinnosti správať sa určitým spôsobom - neplatí tu, že ho nemožno nútiť konať, čo zákon neukladá, ale je tu presný opak v podobe záujmu zákonodarcu na tom, aby sa konalo určitým zákonom predpokladaným spôsobom. Druhou stranou rovnakej obraznej mince je potom, že na nesprávanie sa zákonom výslovne ustanoveným spôsobom, teda odmietnutie urobiť zadosť pomerne jednoznačnej právnej úprave, je potrebné nazerať ako na zakázané a teda i odporujúce zákonu.

Súd z dôvodu neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorej neplatnosť spočíva v rozpore so zákonom, a preto je v zmysle § 39 OZ absolútne neplatná konštatuje, že žalovaný ako žalobca v základnom (rozhodcovskom) konaní nemal dostatok aktívnej legitímácie v spore, keď neboli na neho účinne postúpené práva, ktorých ochrany sa v spore dožaduje, a preto rozhodcovský súd nemohol žalobe vyhovieť v žiadnej časti. Z uvedeného dôvodu zrušil rozhodcovský rozsudok v zmysle ustanovenia § 45 ods. 1 písm. g) zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pretože nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy.

12. Na tomto názore súdu nezmení nič, ani tá skutočnosť, že žalovaný bol v čase postúpenia necelý rok v omeškaní (posledná úhrada 28.11.2014, postúpenie 23.10.2015), keď časť úpravy o tom, že skôr uvedené neplatí, sa vzťahuje výlučne na zachovanie práva banky uplatniť právo na postúpenie pohľadávky napriek neskoršiemu plneniu klienta a nie aj na ustúpenie od podmienok, za ktorých k postúpeniu možno pristúpiť. Je potrebná mať stále na zreteli, že splnením podmienok podľa prvej vety citovaného ustanovenia zákonodarca podmienil nielen postúpenie pohľadávok mimo tzv. bankový sektor, ale tiež také postúpenie, pri ktorom pohľadávku patriacu pôvodne jednej banke prevezme iná osoba s rovnakým statusom.

13. V daných súvislostiach súd v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, kedy k rovnakému záveru dospel i Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 7 Cdo 26/2017 z 28. marca 2018, s ktorým sa tunajší súd stotožňuje. Súd taktiež poukazuje i na rozsudok Krajského súdu v Žiline 10Co/84/2018 zo dňa 26. 04. 2018.

14. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 k § 255 CSP a žalobcovi hoci úspešnému v konaní súd nepriznal nárok na náhradu trov konania pretože mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, písomne, v 3 vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci